

Na kraji rozhodují úředníci

Za svého působení v samosprávě jsem se na kraji setkávala nad různými tématy regionálního rozvoje, územního plánování, koncepcí rozvoje venkova a cestovního ruchu. Ale nejzásadnější byl čtyřletý příběh trasování vysokorychlostní trati Ústeckým krajem, kdy jsem v rámci spolku Rozvrtná krajina hájila zájmy občanů, území a ochrany životního prostředí.

Bezpochyby se jedná o nejvýznamnější stavbu v Ústeckém kraji tohoto století. Nese s sebou velký potenciál ekonomického rozvoje regionu, který celý kraj tak akutně potřebuje. Efektivní mobilita je pro kraj rozhodně zásadní, ale za jakou cenu? Máme za ní zaplatit za ní nesmyslnou fragmentací krajiny, rozdělováním sídel, zavedením další enormní zátěže do nejúrodnější krajiny Zahrady Čech a do záplavových oblastí.

V tak zásadním strategickém rozhodnutí měl být hlavním aktérem a moderátorem jednotlivých zájmových skupin především kraj. Jeho primární úlohou má být hájení zájmů svého území.

Státní liniové stavby a další strategické investice státu je nutné vždy posuzovat z hlediska zájmů občanů a území kraje. V případě trasování vedení vysokorychlostní trati Ústeckým krajem se tak nedělo. Vedení kraje naprosto rezignovalo na svou roli moderátora území. Což považuji za zásadní chybu. Oprávněná argumentace z dotčených území pak už nikoho moc nezajímala. V celém procesu taktéž absentovalo férové jednání se zástupci obcí a dalšími aktéry v území.

Dvacet let byla trasa VRT v územních plánech našich obcí vedená po levém břehu Labe. Načež v roce 2017 rozhodla anonymní centrální komise ministerstva dopravy o přenesení trasy na pravý břeh, včetně zavedení do centra města Ústí nad Labem. Důvody ke změně trasování ovšem nikdy nikdo dostatečně neobhájil. Jako zástupci samospráv dotčených území jsme požadovali rovnocenné porovnání stávající územní rezervy trasování VRT a nově navrhovaných tras. Původním slibem hejtmana ÚK i ministra Kupky bylo transparentní plnohodnotné porovnání všech čtyř variant trasy. Takové porovnání však nikdy nebylo předloženo. Postoje a názory pana hejtmana i ministra dopravy se totiž v průběhu celého procesu měnily. Ještě před svým nástupem do funkce ministra p. Kupka prohlásil, že trasa má zůstat beze změny, v koridoru schváleném v zásadách územního rozvoje kraje a územních plánech obcí. Jako bývalý starosta dobře věděl, jak je proces vzniku nového územního plánu obtížný, zdoluhavý a finančně náročný.

Naše účast v pracovních skupinách byla pouze formální. Jako zástupce spolku Rozvrtná krajina jsem se účastnila nespočtu pracovních schůzek, jednání na SŽ či ministerstvech, ale argumenty postižených obcí a měst nikdo neposlouchal. Účast na jednáních totiž sloužila zástupcům státu k pouhému formálnímu „odškrtnutí“ tzv. projednání otázek spojených s nově navrhovanou trasou VRT s obcemi, nikoliv však k oboustrannému a rovnocennému dialogu.

Nikdo se vážně nechtěl zabývat hledáním dalších možností vedení trati i přesto, že taková řešení v území najít lze. Alternativní trasy navrhovaly jak obce, tak mnozí odborníci. V mnoha případech i malá dílčí změna nabízela lepší trasování a zátěž pro území mohla být násobně nižší. Zejména má-li nová trať sloužit z větší části nákladní dopravě, měla by trasa vést převážně narušenou průmyslovou krajinou, kdy astronomické investice do liniové stavby mohou při správném managementu pozitivně rozvíjet užívání krajiny a znovuobnovit její ekologickou funkci.

Nikdo neposlouchal argumenty o nutné ochraně hodnot krajiny, přírodních struktur, zemědělských ploch, jednotlivých sídel a kvality života obyvatel. To vše vedlo k unáhlenému odmítnutí původní trasy a zrychlenému výběru účelově preferovaného nového trasování. Tento zpátečnický způsob uchvacování krajiny bez souvislostí a návazností na další zájmy bohužel způsobí vznik dalších chyb ve struktuře krajiny a mobility v ní. V případě liniové stavby tohoto rozsahu půjde o nevratné chyby.

FOTO

VRT jinak a lépe

Konference VRT jinak a lépe v Chlumci poukázala na účelově používanou argumentaci zástupců státu, SŽ i některých zástupců Ústeckého kraje.

Chci změnit tuto neblahou praxi, kdy stát od stolu rozhodne, následně svůj zájem vůči kraji a regionům arogantně až vrchnostensky prosadí, vždy vybaven stejnou alibistickou argumentací: „Někudy to vést musíme, vždy bude někdo proti!“, aby nakonec svůj zájem prosadil, a to na úkor území i obyvatel kraje. Budu v těchto otázkách vždy důsledně na straně našich občanů a ochrany našeho území.

Společně s dalšími skvělými kolegy z naší kandidátky připravíme jasná politická zadání a ukončíme éru plnění příkazů politických šéfů z Prahy. Není to jen VRT, jsou to státní silnice 1/13 na obou březích Labe, 1/9 v území Štětška a Úštěcka, 1/15 východně od Litoměřic a je to třeba i těžba lithia v Krušnohoří a další.

S námi se kraj konečně ujme úlohy řádného správce a hospodáře ve vlastním území.

Martina Čechová

Starostka obce Trnovany